

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

عبدالله وردک

سیاسی گوندونو ته یوه کتنه! (پنځمه برخه)

گرانو او قدرمنو لوستونکو!

کله چې د خلق گوند په ټول ملک کې خپل کنترول ترلاسه کړ، نو بیایي سمدلاسه، په ټولو مهمو حکومتي ادارو کې د خپل گوند غړي وگومارل. د خلق گوند په نسبي توگه زیات پوه او مسلکي کدرونه نلرل، او د دوی مقرری ډېرې بې انصافه وې. دوی ته گوندي سابقه، او گوند ته وفاداري، تر هر څه ډېره د اهمیت وړ وه. د یوه دولتي مامور په ټاکنه کې، د هغه علمي پوهه او تجربه په نظر کې نه نیول کېده. په هر ځای کې دوی یوازې د خپل گوند غړي ځای پرځای کول، او زما په فکر سره، د دوی د ناکامی د علتونو څخه، یو علت همدا و.

د افغانستان ملي بیرغ یې په سره گوندي بیرغ بدل کړ. په اردو کې یې مسلمان صاحب منصبان، په یوه او بل نامه بندي، او ورک کړل. په ټول ملک کې یې، په مسلمانانو ځمکه سور اور گرځولې وه. د فیوډال د کلمې نه د خلق د گوند ځینو غړو، ډېره ناوړه گټه پورته کړه.

نورمحمد تره کي، خپلو فرمانونو ته زور ورکړ. کله به چې کوم فرمان صادر شو، نو بیا به د هغو په طرفدارۍ، د زور او جبر مارشونه په کابل او په ټولو ولایتونو کې ترسره کېدل. د افغانستان مظلوم خلک، د خلقیانو او پرچمیانو، له دغو مارشونو څخه تر پوزې پورې تنگ راغلي و. هره میاشت به یو فرمان د تره کي له خوا صادرېده، او بیا به د هغه په طرفدارۍ مارشونه و. سور رنگ، ډېر ژر په ټول افغانستان کې، د خلق د گوند رنگ وگڼل شو.

د یادولو وړ ده، چې ځینو خلکو گران افغانستان د خدمت او د ناموس ساتنې تر نامه لاندې برباد برباد کړ. کاشکي، دغه شانته خدمت او ناموس ساتنه یې هېڅ نوای کړې. جالبه خبره خو دا وه، چې د خلق د گوند پالیسي، په ظاهره د امپریالېزم په ضد وه، لېکن بیا د خلق د گوند د مهمو غړو لوني او زامن د انجینرۍ په پوهنځی کې په درس بوخت و. د بېلگې په توگه، د بیرک کارمل، د سلیمان لایق، د ډاکتر شاولي، او داسې نورو خلقیانو او پرچمیانو لوني او زامن د انجینرۍ په پوهنځی کې شاگردان و، او دوی ټولو به د انجینرۍ پوهنځی ته د امپریالېزم د ځالي، او نموني په توگه کتل. یا په بل عبارت، د خلق د گوند غړي، او په خاصه توگه، پرچمیان، په زړه کې د امپریالېزم مخالفین نه، بلکې ښه طرفدار و، چې اوسنی حالت د دغې خبرې د تصدیق دپاره ښه سند کېدلای شي. دا پدې مانا، چې اصلاً، ځینو افغانانو ته مفکورې، له لومړنۍ ورځې څخه هېڅ مفهوم نلرلو، او په یوه نامه، او بل نامه، یې د خپلو گټو او جیبونو د ډکولو دپاره لارې او چارې، جوړې کړې وې.

د یادولو وړ ده، چې پرچمیانو، د خلقیانو په نسبت، یوه اندازه سیاسي چالاکی کاروله. د مثال په توگه، د یوه لور پورې پرچمي چارواکي لور، چې ډېره ښه نجلۍ وه، او هغې داسې ښودله، چې دا د یوې عادي محصلې په شان د انجینرۍ پوهنځی ته، په پښو تگ او راتگ کوي. لېکن، ما هغه یوه ورځ ولیدله، چې په تپه سلام کې دا د خپل پلار، له دولتي موټره څخه کوزه شوه، او بیا له هغې ځایه څخه، د انجینرۍ پوهنځی ته پیاده، را روانه وه. کله چې ما دا تصادفي ولیدله، نو بیا مې له ځانه سره فکر وکړ، چې دغه نجلۍ نه غواړي چې څوک پرې پوه شي، چې هغه له دولتي موټره، شخصي گټه پورته کوي.

د کابل په ټلوېزیون کې به، د هرې لېسې نجونو، په نوبت سره نڅاوي او اتنونه کول. په ټلوېزیون کې د مارشونو او اتنونو څخه پرته بل څه نه و. زه نه پوهېږم، چې د خلق او پرچم غړي به خپلې لاسته راوړنې، په څه ډول د افغانانو په وړاندې، ارزیابي کوي، او دوی به په خپلو منځونو کې، یو او بل ته څه وايي، چې دوی وطن او د هغه خلکو ته څه وکړل؟!!

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

يوه خبره بايد ټولو افغانانو ته د لمر په شان واضح وي، چې په افغانستان کې، په لويه پيمانه، د بندي کولو، وژلو، او هجرت کولو، لړۍ، په لومړي ځل، د خلق د گوند له ظلمونو څخه شروع شوله. يا په بل عبارت، د خلق گوند، د دغه ټولو اوسنيو ناخواليو، لومړنی بنسټ، په افغانستان کې، کېښوده.

همدارنگه، دا هم د يادولو وړ ده، چې د کمزوري ارادې افغانانو، چې دوی ته هر وخت دنيوي گټې، تر آخروي گټو ډېرې غوره وي، د خلق د گوند غړيتوب يې په ډېره آساني سره قبول کړ. دغه ډول افغانانو، د خلق د گوند څخه هم ډېرې ناوړه گټې پورته کړې، او دوی د خپل وطن، او خلکو په وړاندې هم، ډېر بد کارونه تر سره کړل.

د مثال په توگه، د کابل د انجینرۍ د پوهنځي يوه استاد، چې اصلاً يو ستمي، او د طاهر بدخشي پيرو و، هغه خپل ځان په خلقيانو کې وهلی و. دغه استاد، له خلقيانو او پرچميانو څخه، ډېر زيات بد کارونه وکړل، او دغه استاد، اوس په لندن کې شپه او ورځ خپلې ستمي مفکورې ته خدمت کوي. دغه استاد، د خپلو بادارانو په امر، هر وخت د افغان د کلمې په ضد ليکنې، او خبرې کوي، او هغه ته هر پښتون، که هغه د مور په گېډه کې هم وي، ډېر بد او متعصب ښکاره کيږي.

دغه استاد، د مسلک له پلوه يو انجینر دی، لېکن اوس يې له ځانه، تاريخ پوه جوړ کړيدی، او هر ډول گډې وډې وايي، او ځينې ساده افغانان، دده دغه دروغو خبرو ته غور هم نيسي.

د يادوني وړ ده، چې د دغه ذکر شوي استاد په شان، ځينو خلکو، په هر گوند کې شتون درلود، او همدغه خلکو، له نوموړو گوندونو څخه ډېرې ناوړه گټې پورته کړې.

نو زه له گرانو او قدرمنو لوستونکو څخه دا هيله کوم، چې هرځای دغه شانته خلک وويني، نو له هغو څخه بايد خپل ځانونه او د کورنۍ ټول غړي، ډېر لري وساتي. دغه ډول خلک، تر اصلي خلقيانو، او پرچميانو هم ډېر مضر او چاپلوس و، او دغه ډول خلکو، ټول سياسي گوندونه، د خلکو په وړاندې، بدنام کړل. دلته لازمه بولم، چې يوه کيسه درته وړاندې کړم.

د ثور د کودتا څخه وروسته، د انجینرۍ د پوهنځي يوه بل استاد، يوه ورځ يو پښتو اخبار، سرچپه نيولی و، او ماته وايي، چې دغه پښتو ژبه څومره شيرينه ژبه ده، او هغه خپل د پښتو معلم ته ډېر په قهر و، چې هغه ولي ده ته پښتو په سمه توگه نده ورزده کړي؟ ما ورته وويل، چې استاد! ته مه خفه کيږه، اوس هم ته له ما څخه په پښتو ښه پوهېږي! هغې وويل چه څنگه؟ ما ورته وويل چې زه تر اوسه پورې سرچپه اخبار نشم لوستلای، او ته پښتو اخبار سرچپه هم لوستلی شي، هغه و، چې د هغه رنگ بيا سور واوښته، او خپلې سهوي ته متوجه شو.

د پام وړ ټکي:

په هر سياسي گوند کې ښه او بد خلک و. په ځينو کې د ښو تعداد زيات، او په ځينو کې بيا د بدو تعداد خورا زيات و. ځينو په ريښتيا سره وطن او خلکو ته د خدمت کولو نيت لرلو، او ځينو بيا د لومړۍ ورځې څخه، د خپلو شخصي اهدافو او گټو د پاره کار کاوه. هر سياسي گوند، د خپلو بدو غړو له لاسه بدنام شو. د دې بدنامۍ يو علت دا کېدای شي، چې هر سياسي گوند، د خپلو بدو غړو مخه په لومړيو وختونو کې په کلکه ونه نيوله، او د هغوی په بدو کارونو يې سترگې پټې کړې، او هغوی ته يې حتی د جزاء پرځای، مکافات هم ورکړل، چې په نتيجه کې ښه او بد ټول سره يوځای بدنام شول.

اسلامي گوندونه، هم د ځينو خپلو غړو له لاسه، درېدر شول. دغو غړو، هم له خپلو اسلامي گوندونو څخه، ډېرې ناوړه گټې پورته کړې، او بيا يې خپل گوندونه، د سختۍ په وخت کې يوازي پرېښودل، او اوس همدوی تر هرچا د مخه، په خپلو گوندونو تنقيدونه کوي.

نو د ټولو سياسي گوندونو ښه مسلمان غړي، بايد په کلکه، يو او بل ته لاسونه، د اسلام په رڼا کې سره ورکړي، او د خپلو سياسي گوندونو د بدو غړو مخه ونيسي. کنه، دوی، به هم بيا د همدغه بدو غړو په جمله کې حساب کيږي. زه دغه خبره يو ځل بيا تکراروم، چې هرڅوک بايد خپل ظالم او خپل خاين، پخپله مهار کړي، او ټول په اسلام او وطن مين افغانان، سره يو موتي شي، او د خپل وطن ټولو بدمرغيو ته، دپای ټکی کېږدي.

په پای کې د الله(ج)، د لوی او مهربان دربار څخه هيله کوم، چې الله(ج) د په افغانستان او په ټوله نړۍ کې هغه شانته سوله راولي، چې الله(ج)، ته قبوله او منظوره وي. آمين يارب العالمين.

والسلام.

زما اړيکه:

abdullahwardak53@gmail.com